

První král (Remus v podání Alessandra Borghiho)

Autor: Karel Veliký

Na samém konci ledna se v italských kinech objevil velkofilm „Il primo Re“ (2019; rež. Matteo Rovere) o prvním králi Říma Romulovi.

Pověst, písemně zaznamenaná již Starými (Livius, Plútarchos aj.), je v novém zpracování ořezána na dřev, takže: žádná vlčice, žádný Faustulus ani Larentia. O královských dvojčatech se dozvídáme pouze to, že jejich rodná ves byla zničena nájezdem a matka zabita, hlubší „politické“ pozadí tu chybí (čili žádný Numitor, žádný Amulius-uzurpátor). Vedle těchto (a jiných) vynechávek, ba (velkých) změn (např. Remus není zabit kvůli překročení pomeria, magické linie nově založeného města, tvořící hranici mezi „my“ a „oni“, nýbrž linie pohřebního okrsku padlých spolubojovníků): scénáristé pochopitelně pověst obecně přizpůsobili soudobému-modernímu vkusu tak, že ji dílem „zromantizovali“, dílem „zhumanizovali“, a tím demytizovali. Navíc se dopustili běžného pokrokařského omylu, kdy jsou lidé z hmotně nevyspělých kultur líčeni jako barbari v záporném smyslu slova, jako kdyby lidské kvality souvisely s buržoazní „životní úrovní“ (někteří z prvních Římanů tak vyhlíží, že neumějí promluvit, pohybují se takřka zvířecky anebo jsou znetvoření tělesně).

Co zůstává? Výprava a kostýmy prý naprosto odpovídají 8. století (ač vousiska protagonistů podezřele odpovídají dnešní módě) před naším letopočtem podle současného stavu poznání – scénografie se tedy zásadně liší od Corbucciho **Romula** a **Rema** s kulturistou Steve Reevesem z roku 1961, a to včetně zalesněné a ještě hodně divoké krajiny. Režisér také tvrdí, že (s výjimkou úvodní scény) natáčel za přirozených světelných podmínek. Při zakládání města zazní v novém filmu pro zvýšení autentičnosti dokonce archaická latina. Hlavní představitelé, Alessio Lapice (Romulus) a Alessandro Borghi (Remus), údajně po měsíce cvičili boj jak s kopím, mečem a dalšími zbraněmi, tak bez nich.

Dle tradiční kritiky je ovšem nejdůležitější, jak se filmařům podařilo v několika scénách

zpodobnit Romulův „jasný a mužný způsob života“ založený na duchovnosti a zbožnosti (pietas), jakož i z toho plynoucí rozbroj s bratrem. Ten je totiž hotov odporovat vůli bohů, zhasit na dobytém území posvátný oheň a zneuctít kněžku-vestálku, kdežto Romulus je (tak jako Vergilův Aeneas) pius – muž vědomý si svého závazku a svých povinností k bohům i ke společenství: plamen nezhasne a pro nově zrozenou římskou obec vybere vestálku novou. Remus má jen martovskou sílu ničit, ne však budovat jako Romulus, a proto musí ustoupit-zemřít. V tomto protikladu se má zrcadlit podstata pravého římanství. Odtud i význam vy-orávání (ar-are) b-rá-zdy coby vnášení vyššího řádu (Světla) do volně bujícího (a tlícího) žití.

Film končí citací z Plútarchova životopisu Romula o božském původu římské moci a nadpřirozeném východisku jeho velikosti. Pod titulky běží obrazy později dobytých území vedoucí až k založení Říše. Upomíná se tak na velikou minulost (i tajemný původ moci), se kterou jsou dnešní Italové (a přenesením /translatio/ Říše do Germánie vlastně i jiní Evropané) stále kulturně-historicky a geneticky spjati. A to v době, kdy Itálii a Evropu pozvolna kolonizují **etnika zcela cizí**, a dějinné (po)vědomí místních se zužuje pod tlakem všemožných „aktualit“, (komerčních a konzumních) ideologií či (multikulti) zábav, není – přes všechny výše uvedené výhrady – vůbec málo.